**Міністерство освіти і науки України**
**Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини**
**Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти**
**Центральноукраїнський національний технічний університет**
**Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника**
**Громадська організація «Об'єднання педагогів і науковців України»**

# «СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДИНАМІКИ»

Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених
(м. Умань, 16 листопада 2023 р.)

**Умань-2023**

УДК 330.3(06)
С91

**Головний редактор:**

*Слатвінський М. А.,* кандидат економічних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

**Редакційна колегія:**

*Богашко О. Л.,* кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

*Подзігун С. М.,* кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

*Чвертко Л. А.,* кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки, заступник директора з наукової роботи ННІ економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

*Рекомендовано до друку вченою радою*
*Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти*
*Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*
*(протокол № 4 від 21 листопада 2023 р.)*

С91

**Сучасні** проблеми і перспективи економічної динаміки : матеріали X Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. здобувачів вищ. освіти та молодих учених (м. Умань, 16 листоп. 2023 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Навч.-наук. ін-т екон. та бізнес-освіти [та ін.] ; [голов. ред. М. А. Слатвінський ; редкол. : О. Л. Богашко, С. М. Подзігун, Л. А. Чвертко] – Умань : УДПУ імені Павла Тичини, 2023. – 641 с.

Збірник містить наукові тези X Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених «Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки», яка відбулася 16 листопада 2023 р. на базі Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Матеріали відображають результати досліджень учених, викладачів, аспірантів та здобувачів вищої освіти з актуальних проблем розвитку національної економіки.

*Матеріали публікуються у авторській редакції.*
*За підбір і точність наведених фактів, цитат, даних, власних імен та іншої інформації несуть особисту відповідальність автори тез доповідей.*

**УДК 330.3(06)**
© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2023

# З М І С Т

## СЕКЦІЯ 1. МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

*Ващишин О. О., Майструк В. О.*
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ
У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ 16
*Зборщик Т. Л.*
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ДОМОГОСПОДАРСТВ
ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СУБ'ЄКТА МАКРОЕКОНОМІКИ 20
*Краснікова-Колосова С. В.*
ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В УКРАЇНІ 23
*Макаренко А. М.*
ГРОШОВА ЕМІСІЯ І ГРОШОВИЙ ОБІГ В СИСТЕМІ ГРОШОВО-
КРЕДИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ 27
*Паскар О. А.*
РОЗВИТОК МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ 33
*Поповкіна О. С.*
АНАЛІЗ РІВНЯ БЕЗРОБІТТЯ НА КІРОВОГРАДЩИНІ: ПРИЧИНИ
ТА ТЕНДЕНЦІЇ 36
*Тихенька І. В.*
КЛАСТЕРИ ПРИКАРПАТТЯ ЯК ЕФЕКТИВНІ ІНСТРУМЕНТИ
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ 40
*Шишкова Д. С.*
ІНСТРУМЕНТИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ
ДЛЯ ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ 44

## СЕКЦІЯ 2. СУЧАСНІ ТРЕНДИ У РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ, СТРАХУВАННЯ ТА БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ

*Боровий О. В.*
БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ
В УКРАЇНІ 48
*Васильєва В. Є.*
СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМ ВАЛЮТНИМ ФОНДОМ 52

*Смаровоз В. В.*
ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ВЗАЄМОУЗГОДЖЕННЯ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА 427
*Степовий С. М.*
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ 430
*Фоменко Н. А.*
МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ В ТЕОРІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ 434
*Чернов А. О.*
ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ІТ-СФЕРИ 437
*Шевченко О. П., Кримінська І. Ю.*
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ 440
*Щербатюк А. Р.*
ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТИХ ЯКОСТЕЙ ЕФЕКТИВНОГО МЕНЕДЖЕРА 444
*Yurynets Z. V., Yurynets R. V.*
ANALYSIS OF LEADER'S COMPETENCIES IN THE ORGANIZATION'S MANAGEMENT SYSTEM 447

## СЕКЦІЯ 7. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Амелін І. С.*
ЧИННИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР 451
*Гуменюк А. В., Козел К. А.*
МОДЕРНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ДЖЕРЕЛО ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ 455
*Діброва Д. І.*
ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ 459
*Корнєєва І. О.*
РЕІНЖИНІРИНГ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ЯК НАПРЯМОК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ 463
*Корнєєва О. О, Корнєєва І. О.*
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕІНЖИНІРИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СФЕРИ ПОСЛУГ 468
*Бугайчук А. А.*
ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ 472

7. Дубініна В. В. Діагностика стану бізнес-процесів підприємств: імперативи розвитку. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2016. №53. URL : http://btie.kart.edu.ua/article/viewFile/73899/69783

8. Данилюк М. О. Оцінювання ділової активності підприємства на стадіях його життєвого циклу. *Економічний аналіз*. 2018. № 28 (2). С. 119–126

9. Котенко С., Швіндіна Г. Реінжиніринг бізнес-процесів як напрямок підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2020. № 2. С. 174–180.

10. Пачева Н. О., Подзігун С. М., Корнієнко Т. О. Стратегічне маркетингове управління конкурентоспроможністю інноваційно-орієнтованих підприємств. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки».* 2023. № 8. DOI : https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-8-9113

## ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕІНЖИНІРИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СФЕРИ ПОСЛУГ

**Корнєєва О. О, Корнєєва І. О.,** *здобувачі вищої освіти*
*Науковий керівник:*
*канд. екон. наук., доцент Пачева Н. О.*
*Уманський державний педагогічний*
*університет імені Павла Тичини*

Ринок послуг характеризується підвищеним рівнем ризиковості. Особливості, притаманні даному ринку, потребують особливого підходу до ведення маркетингової діяльності.

На відміну від товарного ринку, процес надання послуги неможливо накопичити, тривало зберігати, відділити від виробника, гарантувати стабільний рівень якості. Але ринок послуг є одним з різновидів товарного ринку, тому для нього також характерні закони ринкової економіки [1].

Науково-технічний розвиток суспільства поступово видозмінює наявні підходи до ведення бізнесу. Кризові ситуації, зумовлені неконтрольованими чинниками (наприклад, пандемія коронавірусної

інфекції Covid-19, повномасштабне вторгнення на територію України, зміни в законодавстві тощо) потребують прийняття жорстких управлінських рішень.

Для подолання наслідків кризових ситуацій, забезпечення збереження конкурентних переваг на ринку та стабілізації рівня доходів закладами сфери послуг використовують маркетинговий управлінський захід – реінжиніринг бізнес-процесів [5].

Дослідження питань здійснення реінжинірингу бізнес-процесів підприємств сфери послуг стали предметом досліджень багатьох сучасних наукових праць, зокрема: Ковальчук Т.Г, Світлична В.Ю, Панухник О.В та інші.

Безпроблемний процес впровадження реінжинірингу став можливим завдяки адаптації інформаційних технологій до вирішення управлінських та економічних проблем закладів, які функціонують на ринку послуг.

Поєднання бізнес-процесів та якісне надання послуг гарантує забезпечення головної мети функціонування організації сфери послуг – задоволення гостей закладу та отримання прибутку [4].

Процес реінжинірингу бізнес процесів поділяється на 4 основних етапи (див.табл.1).

Таблиця 1

**Опис етапів процесу застосування реінжинірингу**

| № | Етап | Опис етапу | |
|---|---|---|---|
| 1 | Розробка майбутнього проекту | Визначення основних цілей організації | |
| 2 | Створення поточної бізнес моделі | Аналіз організаційної структури та створення ключових бізнес-процесів | |
| 3 | Розвиток нового бізнесу | А | На основі визначених змін відбувається перепроектування робочих процесів |
| | | Б | Створення системи мотивації у сформованих робочих групах та розробка навчальних програм |
| | | В | Впровадження комп'ютерних технологій |
| 4 | Тестування розроблених процесів | Модернізація процесів діяльності | |

*Джерело: побудовано авторами на основі [3].*

Іноді, впровадження реінжинірингу на підприємстві не забезпечує очікуваний результат. Причинами такого результату є:

- проведення локальних змін, а не глобальних перемін;
- очікування швидкого результату;
- відсутність реальної потреби;

- недостатня підтримка команди;
- недостатнє фінансування [2].

Для втілення глобальних змін [6], які зможуть гарантувати докорінну перебудову підприємства необхідно забезпечити виконання таких чинників:

- впровадження нових ефективних концепцій управління;
- попередньо оцінити ризикованість запланованих змін;
- усвідомити кардинальність змін;
- впровадження змін для забезпечення потреб споживачів;
- мотивація команди;
- відмова від застарілих методів роботи;
- моніторинг поступової реалізації змін [8].

Без впровадження інновацій у сферах управління персоналом, маркетингу та без впровадження в змін у організаційній структурі жодне підприємство не зможе конкурувати на ринку послуг [7].

Варто зазначити, що використання реінжинірингу, окрім кризових ситуацій, можливе також в умовах успішної діяльності. В деяких випадках він є необхідним для забезпечення утримання переваг над конкурентами [5].

Реінжиніринг як бізнес-стратегія для ефективного та успішного управління бізнесом є важливим інструментом задоволення потреб клієнтів у сфері послуг.

Згуртована команда, спільне бачення, сучасні навички, система мотивації, необхідні ресурси, чіткий план дій, підтримка вищого керівництва, стратегічне узгодження та перевірений підхід є критично важливими для досягнення бажаних кінцевих бізнес результатів [2].

Важливими засадами впровадження реінжинірингу бізнес-процесів підприємств сфери послуг є мотивуюча, організаційна, культурно-креативна та інноваційна функції маркетингу. Необхідність організаційно-економічного забезпечення реінжинірингу бізнес-процесів у діяльності суб’єктів сфери послуг – є ефективним способом підвищення рівня економічного потенціалу в ринкових умовах.

**Список використаних джерел:**

1. Андрусішина І. В. Особливості маркетингу у сфері послуг. *Становлення та розвиток маркетингу в Україні: від теорії до*

*практики* : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Умань, 25 жовтня 2021 р.). Умань : УНУС, 2021. С. 41–43

2. Балега П., Панухник О. В. Особливості реінжинірингу бізнес-процесів у сфері охорони здоров'я. *Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах* : матеріали IX міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 5 листопада 2022 р.). Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2022. С. 165–167.

3. Драбовський А. Г., Іванюта П. В., Петренко М. І. Реінжиніринг бізнес-процесів як напрям успішного розвитку діяльності підприємств. *Економіка харчової промисловості*. 2018. №10(2). С. 50–57.

4. Д'яконова А. К, Трішин Ф. А., Коротич О. М. Реінжиніринг бізнес-процесів як сучасний інструмент успішного розвитку ресторанного господарства. *Економіка та суспільство*. 2021. №29. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-28

5. Ковальчук Т. Г. Перспективи розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні в умовах глобалізації світового господарства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету.* 2019. №23. С. 126–130

6. Пачева Н. О., Подзігун С. М., Корнієнко Т.О. Стратегічне маркетингове управління конкурентоспроможністю інноваційно-орієнтованих підприємств. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Сер. Економічні науки.* 2023. № 8. DOI : https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-8-9113

7. Marchenko, O., Guk, O., Borutska, Y., Pacheva, N., Zaichenko, V. Ensuring sustainable development of the enterprise during the transition to industry 5.0. *International Journal of Sustainable Development and Planning*. 2023. Vol. 18, № 4. pp. 1149–1154. DOI: https://doi.org/10.18280/ijsdp.180418.

8. Світлична В.Ю, Александрова С.А. Реінжиніринг бізнес-процесів HoReCa: аспекти організаційного забезпечення. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-24